

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 10. svibnja 2022.
(OR. en)

8887/22

Međuinstitucijski predmet:
2022/0139(NLE)

AVIATION 83
RELEX 614
ASIE 22

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	6. svibnja 2022.
Za:	General Secretariat of the Council
Br. dok. Kom.:	COM(2022) 194 final
Predmet:	Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o potpisivanju, u ime Unije, Sveobuhvatnog sporazuma o zračnom prometu između država članica Udruženja država jugoistočne Azije i Europske unije i njezinih država članica

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2022) 194 final.

Priloženo: COM(2022) 194 final

Bruxelles, 6.5.2022.
COM(2022) 194 final

2022/0139 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o potpisivanju, u ime Unije, Sveobuhvatnog sporazuma o zračnom prometu između država članica Udruženja država jugoistočne Azije i Europske unije i njezinih država članica

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Komisija je ispregovarala Sveobuhvatni sporazum o zračnom prometu između država članica Udruženja država jugoistočne Azije i Europske unije i njezinih država članica (CATA između EU-a i ASEAN-a), kako je odobreno odlukama Vijeća od 7. lipnja 2016. i 26. svibnja 2020.

Usluge zračnog prijevoza između Unije i država članica ASEAN-a trenutačno se obavljaju na temelju bilateralnih sporazuma između država članica i pojedinačnih država članica ASEAN-a.

U svojoj *Strategiji zrakoplovstva za Europu*¹ Komisija je istaknula da „Donošenjem ambiciozne vanjske politike o zrakoplovstvu koja će se temeljiti na dogovorima o sveobuhvatnim sporazumima o zračnom prometu, s jasnim usmjerenjem na rastuća tržišta, EU može europskom sektoru zrakoplovstva olakšati pristup važnim prekomorskim tržištima i povećati prilike za ulaganje na njima, čime će povećati međunarodnu povezanost Europe i osigurati poštene i transparentne tržišne uvjete za sve zračne prijevoznike iz EU-a”. Kako bi se te koristi ostvarile, Komisija je Vijeću preporučila da odobri otvaranje pregovora o sveobuhvatnim sporazumima o zračnom prometu na razini EU-a s nizom zemalja i regija, uključujući ASEAN. Ovim se Sporazumom prvenstveno želi postići:

pošteno tržišno natjecanje, nediskriminaciju, transparentnost i jednake uvjete za gospodarske subjekte,

postupno otvaranje tržišta u pogledu pristupa rutama i kapacitetima na temelju uzajamnosti,

bolju povezanost a time i koristi za potrošače i gospodarstvo.

Pregovarači su 2. lipnja 2021. postigli dogovor o nacrtu teksta CATA-e između EU-a i ASEAN-a. Sporazum će stupiti na snagu nakon što sve države članice ASEAN-a, sve države članice EU-a i Unija završe svoje postupke ratifikacije ili odobravanja. Međutim, može i stupiti na snagu za Uniju i njezine države članice te za sve države članice ASEAN-a osim Malezije, ako je Malezija jedina država članica ASEAN-a koja ga nije ratificirala. U tom bi slučaju Sporazum stupio na snagu i za Maleziju nakon što ga ratificira.

• Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području

Kako je prethodno navedeno, o Sporazumu se pregovaralo na temelju ovlaštenja Vijeća za otvaranje pregovora, slijedom preporuke koju je Komisija predstavila u okviru daljnjeg postupanja u vezi s njezinom *Strategijom zrakoplovstva za Europu* iz 2015.

U Komunikaciji Komisije „Strategija za održivu i pametnu mobilnost – usmjeravanje europskog prometa prema budućnosti” (COM(2020) 789 final) poziva se da Unija postane svjetsko središte povezivosti. U Komunikaciji se objašnjava da su za postizanje tog cilja „ključni osigurati nenarušeno međunarodno tržišno natjecanje, reciprocitet i ravnopravne uvjete”. U Komunikaciji se također navodi sljedeće: „Komisija će usto i dalje promicati primjenu europskih tehničkih, socijalnih i ekoloških standarda te standarda tržišnog natjecanja [...] u odnosima s pojedinačnim zemljama izvan EU-a za sve vrste prijevoza” i „EU će nastaviti produbljivati prometne odnose, među ostalim s ključnim strateškim partnerima [...],

¹ *Strategija zrakoplovstva za Europu*, Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, COM(2015) 598 final, 7.12.2015.

te će razvijati veze s novim međunarodnim partnerima, kao što su gospodarstva s visokim rastom i gospodarstva u usponu”.

Države članice ASEAN-a među najbrže su rastućim gospodarstvima na svijetu i zajedno čine tržište s više od 650 milijuna ljudi. ASEAN je 2019. s 11,2 milijuna putnika zajedno 13. najveći zrakoplovni partner Unije s velikim potencijalom za daljnji rast. Postojećim bilateralnim sporazumima o zračnom prometu između država članica i pojedinačnih država članica ASEAN-a predviđa se određeni uzajamni pristup tržištu, koji je i dalje nejednak među parovima zemalja. Nadalje, ti bilateralni sporazumi ne obuhvaćaju odgovarajuće odredbe o ključnim elementima za izbjegavanje zlouporabe liberaliziranog tržišta, kao što su pošteno tržišno natjecanje, transparentnost ili socijalna pitanja.

CATA između EU-a i ASEAN-a promiče u odnosu na ASEAN, cilj Strategije za održivu i pametnu mobilnost u smislu pretvaranja Unije u svjetsko središte povezivosti.

Olakšavanjem izravnih prometnih veza između EU-a i ASEAN-a, CATA će smanjiti ovisnost o povezanim letovima preko čvorišta u trećim zemljama. Od toga će koristiti imati ne samo prijevoznici iz Unije, nego će se i smanjiti ekološki otisak pojedinačnih putovanja između EU-a i ASEAN-a skraćivanjem ruta i smanjenjem broja operacija polijetanja i slijetanja, u skladu s ciljevima Strategije za održivu i pametnu mobilnost i Komunikacijom Komisije o *europskom zelenom planu* (COM(2019) 640 final).

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Uredbom (EU) 2019/712 o zaštiti tržišnog natjecanja u zračnom prijevozu jamči se da se svim mjerama donesenima na temelju te uredbe poštuju međunarodne obveze, uključujući obveze iz ovog Sporazuma.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Članak 100. stavak 2. u vezi s člankom 218. stavkom 5. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Odredbe ovog Sporazuma imat će prednost u odnosu na relevantne odredbe postojećih sporazuma koje su sklopile države članice i pojedinačne države članice ASEAN-a. Sporazumom se istovremeno za sve zračne prijevoznike Unije stvaraju jednaki i ujednačeni uvjeti tržišnog pristupa i uspostavljaju novi mehanizmi regulatorne suradnje i konvergencije između Unije i država članica ASEAN-a u područjima nužnima za sigurno i učinkovito obavljanje usluga zračnog prijevoza. Ti mehanizmi mogu se ostvariti samo na razini Unije.

Djelovanjem na razini Unije bolje će se ostvariti ciljevi prijedloga iz razloga navedenih u nastavku.

Sporazum će se primjenjivati na 27 država članica te će se stoga ista pravila primjenjivati bez diskriminacije i u korist svih zračnih prijevoznika Unije bez obzira na njihovo državljanstvo. Sporazum uključuje sveobuhvatne odredbe o subvencijama, protutržišnim praksama i transparentnosti te pouzdane mehanizme za njihovu provedbu, čime se pridonosi jednakim uvjetima za usluge zračnog prijevoza između Unije i država članica ASEAN-a te između Unije i drugih odredišta, do kojih se leti preko država članica ASEAN-a.

Nadalje, na temelju Sporazuma svi će zračni prijevoznici Unije imati komercijalne mogućnosti, kao što su one povezane sa zemaljskim uslugama, upotrebom skupne oznake (*code-sharing*) i intermodalnošću, te mogućnost slobodnog određivanja cijena. Uključuje i odredbe o socijalnim pitanjima u skladu s onima koje su obuhvaćene međunarodnim trgovinskim sporazumima Unije, kojima se stranke obvezuju poboljšati socijalne i radne politike u skladu sa svojim međunarodnim obvezama, a osobito preuzetim obvezama u kontekstu Međunarodne organizacije rada (ILO). Naposljetku, njime se uspostavlja okvir za suradnju između Unije i država članica ASEAN-a kako bi se utjecaj zračnog prometa na okoliš sveo na najmanju moguću mjeru, a posebno kako bi se riješilo pitanje emisija stakleničkih plinova povezanih sa zračnim prometom.

Zračni prijevoznici moći će slobodno obavljati usluge prijevoza putnika i tereta od bilo koje točke u Uniji do država članica ASEAN-a, na temelju jedinstvenog regulatornog okvira Sporazuma, što trenutačno nije moguće. Zračni prijevoznici također će moći pružiti neograničene usluge isključivo teretnog prijevoza preko tih točaka do trećih odredišta te usluge prijevoza putnika i kombiniranih usluga do trećih odredišta, podložno ograničenjima frekvencije.

Uklanjanjem ograničenja pristupa tržištu između Unije i država članica ASEAN-a privući će se novi sudionici na tržište i stvoriti mogućnosti obavljanja prijevoza prema manje korištenim zračnim lukama, ali i olakšati usklađivanje zračnih prijevoznika Unije.

- **Proporcionalnost**

Nije primjenjivo.

- **Odabir instrumenta**

Međunarodni sporazum.

3. **REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA**

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo.

- **Savjetovanja s dionicima**

Tijekom pregovora savjetovalo se s dionicima iz cijelog lanca vrijednosti u zrakoplovstvu i socijalnim partnerima, posebice sindikatima. Uzete su u obzir primjedbe iznesene tijekom tog postupka.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Nije primjenjivo.

- **Procjena učinka**

Nije primjenjivo.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Nije primjenjivo.

- **Temeljna prava**

Nije primjenjivo.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prijedlog ne utječe na proračun Unije.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Nije primjenjivo.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Nije primjenjivo.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Člankom 1. odobrava se potpisivanje Sporazuma u ime Unije, podložno njegovu sklapanju.

Člankom 2. zahtijeva se da Glavno tajništvo Vijeća osobi koju odredi Komisija, ili osobama koje odredi Komisija, izda punomoć za potpisivanje Sporazuma, podložno njegovu sklapanju.

Člankom 3. odobravaju se dvije izjave, koje treba dati u ime Unije prilikom potpisivanja Sporazuma, u vezi s praktičnim stupanjem na snagu Sporazuma i namjerom stranaka da održavaju bliske rasprave i koordinaciju radi odgovora na neočekivane krizne događaje, s ciljem ublažavanja svih štetnih učinaka na usluge zračnog prijevoza.

Člankom 4. predviđeno je stupanje na snagu predložene Odluke.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o potpisivanju, u ime Unije, Sveobuhvatnog sporazuma o zračnom prometu između država članica Udruženja država jugoistočne Azije i Europske unije i njezinih država članica

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 100. stavak 2. u vezi s člankom 218. stavkom 5.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Vijeće je 7. lipnja 2016. odobrilo otvaranje pregovora s državama članicama ASEAN-a o Sveobuhvatnom sporazumu o zračnom prometu između država članica Udruženja država jugoistočne Azije i Europske unije i njezinih država članica (dalje u tekstu „Sporazum”).
- (2) Vijeće je 26. svibnja 2020. produljilo odobrenje od 7. lipnja 2016. za jednu godinu.
- (3) Pregovori su uspješno zaključeni 2. lipnja 2021.
- (4) Države članice ASEAN-a među najbrže su rastućim gospodarstvima na svijetu, a njihova tržišta usluga zračnog prijevoza imaju velik potencijal za daljnji rast. Sporazumom se posebno nastoji osigurati pošteno tržišno natjecanje između Unije i država članica ASEAN-a, olakšati postupno otvaranje tržišta i povećati pristup rutama i kapacitetima, od čega će koristiti imati potrošači i gospodarstvo.
- (5) Stoga bi Sporazum trebalo potpisati u ime Unije, podložno njegovu kasnijem sklapanju.
- (6) Kako bi se što prije ostvarile sve koristi od Sporazuma, stranke bi ga trebale brzo sklopiti. U tu je svrhu predviđeno da stranke u vezi s potpisivanjem Sporazuma daju izjavu da će poduzeti sve potrebne korake u skladu sa svojim primjenjivim zakonima i propisima kako bi Sporazum što brže stupio na snagu. Stoga bi trebalo odobriti izjavu u tom smislu koju treba dati u ime Unije.
- (7) Nadalje, neusklađen odgovor zemalja diljem svijeta na pandemiju bolesti COVID-19 bio je posebno štetan za zrakoplovnu industriju. Kako bi se izbjegli takvi poremećaji u slučaju budućih kriza, potrebna je bolja koordinacija između Unije i ključnih međunarodnih partnera. S obzirom na to, predviđeno je da stranke prilikom potpisivanja Sporazuma daju izjavu kojom izražavaju namjeru da održavaju bliske rasprave i koordinaciju, u okviru Zajedničkog odbora predviđenog Sporazumom, u pogledu odgovora na neočekivane krizne događaje, kao što je pandemija bolesti COVID-19, s ciljem ublažavanja, u mjeri u kojoj je to moguće, svih štetnih učinaka na usluge zračnog prijevoza. Stoga bi trebalo odobriti izjavu u tom smislu koju treba dati u ime Unije,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Potpisivanje Sveobuhvatnog sporazuma o zračnom prometu između država članica Udruženja država jugoistočne Azije i Europske unije i njezinih država članica odobrava se u ime Unije, podložno sklapanju predmetnog Sporazuma.

Tekst Sporazuma priložen je ovoj Odluci kao Prilog 1.

Članak 2.

Glavno tajništvo Vijeća izdat će za osobu koju / osobe koje odredi Komisija punomoć za potpisivanje Sporazuma, podložno njegovu sklapanju.

Članak 3.

Odobravaju se izjave koje treba dati u ime Unije prilikom potpisivanja Sporazuma.

Tekstovi izjava uključeni su u Zapisnik izjava koji se nalazi u Prilogu 2. ovoj Odluci.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*